

6 Seosamh Ó Dubháin, 881J; *Bean Dhonncha*

Seosamh Ó Dubháin, 881J, Caladh Fhínse; IA 6 B. Recorded by Proinsias de Búrca (PB), 1959. Courtesy of Roinn Bhéaloideas Éireann.

- |²é² | k 'kaL'u: | ðn'fjín' | 'kaL'u: ðn'fjín' | 'dūnðxð | əgəs v'ir n 'v'æ:n 'b'o:° |
2 'əgəs ə | ,du:rt' ə 'v'æ:n | v'ir n 'v'æ:n | v'ix ə 'v'æ:n ə | ə 'kī:n'ðxā:n s ə
'g'irā:n | v'ir n 'si:l 'boxt | gəs ə | ,du:rt' ə 'v'æ:n | ,du:rt' f'i:
4 - 'wel' ə d'or f'i' | 'ta: | tu' 'kaL't'ə ,yūnðxð d'or f'i' gəs bə 'dūnə hu' | bə
'dūnə n 'f'ær 'aibr' u' °d'or f'i' | N'ir ,ro tu' ,r'iaw ax ə 'pə:d'ər'ə'l' ə d'er f'i'
6 gəs əg' ,iərə | əg' ,iərə 'giv'ə d'er f'i' | 'giv'ədo:r'əxt ə 'gū:nī' d'er f'i' | gəf
N'ir: 'a:kə 'mīd'ə d'or f'i' | 'r'iaw ə 'd'or f'i' | 'ē:nīn'ə d'or f'i' | γa: ro 'tusə gi | ə
8 'giv'ə | əg' 'iər orhəb ə d'or f'i' | 'f'iaxt ə 'Lə:hər' ,xugəd | N'ir: 'akə mīd'
'ē:nīn'ə 'r'iaw ,aku: ə d'or f'i' | 'f'iaxt ,ā:n |
10 - ta fe 'kaL't'ə N'if ə d'or f'i' | 'b'æ:n gən 'wæ:l'ə d'ig'ən tu' xuə ,d'ī:nə 'ka:f
'd'i' | 'd'ig'ən tu: |
12 [PB | 't'i'o: 't'ig'əm' |]
| 'b'æ:n gən 'wæ:l'ə | 'hā? | 'hā:n'əg' f'i' d'ī:nə 'ka:f d'i' |
14 - 'kæL'u: 'dūnðxð d'or f'i' |
- 'kæL'u: d'or f'i' | ə 'v'æ:n ə d'or f'i' | s mā' 'kæL'u' 'h'v'ē:n' ə d'or f'i' | ta fe
16 xə 'māh' ə 'ra: °d'or f'i' gə mə ,v'og ə 'fk'e:l e' | N'ir: 'a:rnə fe ə'r'iaw ə d'or f'i'
'ax ə: |
18 [er nə 'glū:n'ə]
er' ə 'γlū:n'ī: ə 'giv'ədo:r'əxt °d'or f'i' | ogəs ə ,wīnt'ər' ə m'it' fe
20 'giv'ədo:r'əx do:b' ə d'or f'i' N'ir ,akə 'mīd'ə 'r'iaw | N'ir ,akə 'm'if'ə 'r'iaw iəd
d'or f'i' | agəf ,N'ir:əs 'ā:msə 'b'o: nā' 'b'orhə d'or f'i' | 'k'ē:n 'fa: | 'N'ir: m'ē
22 kahə 'tædə nə 'jiə d'er f'i' ax ə 'm'e:ɖ fo je d'or f'i' ,ar nū | ə | ,v'ir: fe nə^x |
ə' i fe nə 'x'ā:n orəm ə d'er f'i' | i: 'fo d'or f'i' | ,mā: ,v'ir: 'h'ē:n' ə d'or f'i' v'ir
24 'm'if'ə 'muh ə 'gū:nī' 'g'iaərə |
[| 'b'eg'ə'l' |]
26 ugəs ə 'b'eg'ə:l' ed'ər f'i' | ogəs gən 'tə | ə ə | 'mānə | N'ir: iər 'f'efə 'riəv | ta
fe 'kaL't'ə N'if ə d'or f'i' | 'b'ī:m'fə | ə: | mār v'ir: | 'v'es m'ē' d'or f'i' | agəs
28 'fjīn' 'ē' N'if ə d'or f'i' | ə' ŋ 'xi: 'wil' ə | 'kur:f'i: 'yūnðx' 'ā:msə d'or f'i' |
- 'o:rə d'er' ə 'v'æ:n' fo d'or f'i' | 'o:rə 'v'æ:n 'wa'li:hə d'er' ə 'v'æ:n ə v'ir:
30 'kæ'n't' f'el'hə | ,arə 'v'æ:n 'wa'li:hə d'er f'i' | ,tig'ə næx' 'g'æ:pə' d'or f'i' | N'ir:s
'mū: d'or f'i' gə 't'ær 'po:stə d'or f'i' ,nā: | 'o: ,tig'ə næx' 'g'æ:pə: N'ir:s mū: 'ka |
32 gə 't'ær ə d'or f'i' 'fo:s tu' e' d'or f'i' |

- mā: fo:s 'hē:n' d'or fī | 'orəmsə v'ī n 'tā:ŋt.ɹə ə 'gū:nī: |
34 - əf 'g'ɑ:l ə'n'ɪf e' d'er ə 'v'æ:n ə d'or fī l'e 'o:rā:n ə 't'e: fɑ:d o: | f 'g'ɑ:l
ə'n'ɪf e | əf 'g'ɑ:l e də 'xʊ:rʃ.ə d'or fī l'e 'o:rā:n ə 't'e: fɑ:d o: ə d'or fī |
36 'ax | 'v'i: gə 'mā | 'v'i: gə 'mā |
[| ən 'tāmədā:n |]
38 f 'g'ɑ:r ə 'tɑ:xər | ən'ɪn' | 'fɑxtən' ō:n 'lɑ: ɪ'n' | ə 'wʊəl' fī: 'mɑ:x | 'ægəs ə |
xʊr fī 'bān'ēd er' ə 'klog'ən ɪgəs | 'hokrə fī 'suəs ɪ 'hē:n | əgəs hā:n^{əg} fī
40 'ft'ɑ:x | ə d'æx ə 't'upə sə 't'ax ə m'i:d fī 'd'e:l'ɑ:l ā:n | 'v'æ:nə fī 'ft'ɑ'h ā:n |
- tɑ: |
42 fīn'ə | ə | 'f'ær ə 't'upə fīn'ə fe 'kɑ:f d'i gər 'kæl'u: | ən 'f'ær | s gər | gə rə
fī: 'mā:r 'fo s 'mā:r 'ju:d |
44 - 'ɑ d'or fī nā: 'bak l'^{əf} | 'f'ær 'el'ə d'or fī 'ɲi:nhəs 'āūt | kəə 'f'ær 'el'ə
d'or fī 'āūt ə 'ɲi:nə 'N'ɪf |
46 [| o: 'ski:l'ə 'wet' |]
'v'i: gə 'mā |
48 - 'ɑ: uʃə 'kr'ed'əm' ə d'er fe næx 'gī:v'n'ā'ha or 'ɟ'ūn' ə d'or fe |
- 'ɑ: 'tɪg'ə nəx 'gī:v'n'ō:ŋ' d'or fī | n'ɪ 'e:tə d'or fī 'ē:n' 'ær ə 'v'eh ām ə d'or
50 fī: gə d'o' | n'ɪ 'e:təx 'b'æ'ləx ə 'b'i v'e 'hām n'ɪs 'dūnə nā: 'v'i: ām ə d'er
fī: | 'ægəs 'mā: 'tɑ: 'hē:n' ə'n'ɪf ə d'or fī | əgəs gə 'wɪl' 'hā'nə d'or fī | nɔ'r' ə
52 'jehəs m'ē 'f'ær ə'r'i:ft' er 'xi: er' 'b'i d'or fī | kahə m'ē 'f'ær ɑ:l' ə d'or fī
næx | 'f'ær də v'ə? | ʔə | 'f'ær ə d'or fī næx 'm'ei ēn' 'iəso:g er' |

54 *E-, cailleadh ansin, cailleadh ansin Donncha. Agus bhí an bhean beo. Agus e-,
dúirt an bhean, bhí an bhean, bhíodh an bhean ag, ag caoineachán is ag gearán.*
56 *Bhí an saol bocht. Agus u-, dúirt an bhean, dúirt sí:*
-*Bhuel, a deir sí, tá tú cailte, a Dhonncha, a deir sí, agus ba dona thú. Ba dona*
58 *an fear oibre thú, a deir sí. Ní raibh tú ariamh ach ag paidireáil, a deir sí, agus*
ag iarraidh, ag iarraidh guibhe, a deir sí. Ag guibheadóireacht i gcónaí, a deir sí.
60 *Agus ní fhaca muide, a deir sí, ariamh, a deir sí, aon-nduine, a deir sí, dhá raibh*
tusa ag gui-, ag guibhe, ag iarraidh orthub, a deir sí, ag tíocht i láthair chugad.
62 *Ní fhaca muid aon-nduine ariamh acú, a deir sí, ag tíocht ann.*
-*Tá sé cailte anois, a deir sí — bean dhen bhaile, an dtuigeann tú, a chuaigh ag*
64 *déanamh cáis di. An dtuigeann tú?*
[-*Tuí- Ó! tuigim.*]
66 *Bean dhen bhaile, thá-, tháinig sí ag déanamh cáis di.*
-*Cailleadh Donncha, a deir sí.*
68 *-Cailleadh, a deir sí, a bhean, a deir sí. Is má cailleadh héin, a deir sí, tá sé*
chomh maith a rá, a deir sí, go mba bheag an scéal é. Ní dhearna sé ariamh, a
70 *deir sí, ach u-,*
[*Ar na glúine.*]
72 *ar a ghlúiní is ag guibheadóireacht, a deir sí. Agus an mhuintir a mbíodh sé ag*
guibheadóireacht dóibh, a deir sí, ní fhaca muide ariamh, ní fhaca mise ariamh
74 *iad, a deir sí. Agus níl fhios a'msa beo ná beirthe, a deir sí, cén fáth. Níl mé ag*
caitheamh tada ina dhiaidh, a deir sí, ach an méid seo dhe, a deir sí. Ar ndóigh,

76 *u-, bhí sé ina, u- bhí sé ina cheann orm, a deir sí, í seo, a deir sí. Má bhí héin, a deir sí, bhí mise amuigh i gcónaí ag iarraidh*

78 *[Ag 'beg'-áil.]*

80 *agus ag 'beg'-áil, a deir sí, agus gan ta-, u- u-, m'ana-, níor iarr seisean ariamh — Tá sé cailte anois, a deir sí. Bímse, u-, mar a bhí, bheas mé, a deir sí. Agus sin é anois, a deir sí, an chaoi a bhfuil an, cúrsaí Dhonncha a' msa, a deir sí.*

82 *-Óra, a deir an bhean seo, a deir sí, óra bhean mhallaíthe, a deir an bhean a bhí ag caint léithi. Ara bhean mhallaíthe, a deir sí, tuige nach gceapthá, a deir sí,*

84 *níos mó, a deir sí, dhe t'fhear pósta, a deir sí, ná — Ó! tuige nach gceapthá níos mó ca-, dhe t'fhear, a deir sí, phós tú é, a deir sí.*

86 *-Má phós héin, a deir sí, ormsa a bhí an t-anró i gcónaí.*

88 *-Is geall anois é, a deir an bhean, a deir sí, le Amhrán an Tae fad ó. Is geall anois é, is geall é do chúrsa, a deir sí, le Amhrán an Tae fad ó, a deir sí.*

90 *Ach bhí go maith. Bhí go maith.*

92 *[An t-amadán.]*

94 *Is gearr an t-achar ansin, seachtain ón lá sin, bhuail sí amach. Agus u-, chuir sí bainéad ar a cloigeann agus shocraigh sí suas í héin. Agus tháinig sí isteach i dteach an tsiopa, sa teach a mbíodh sí ag déileáil ann. Bheannaigh sí isteach ann.*

96 *-Tá —*

98 *rinne an, fear an tsiopa, rinne sé cás di gur cailleadh an fear is gur, go raibh sí mar seo is mar siúd.*

100 *-Á, a deir sí, ná bac leis! Fear eile, a deir sí, a dhéanthatas a áit. Caithidh fear eile, a deir sí, a áit a dhéanamh anois.*

102 *[Ó! ag scaoileadh uait!]*

104 *Bhí go maith.*

106 *-Ó 'uise creidim, a deir sé, nach gcuimhneothá air sin, a deir sé.*

108 *-Á tuige nach gcuimhneoinn? a deir sí. Ní fhéadthaidh, a deir sí, aon fhear a bheith a'm, a deir sí, go deo — Ní fhéadthadh bealach ar bith a bheith a'm níos dona ná bhí a'm, a deir sí. Agus má tá héin anois, a deir sí, agus go bhfuil cheana, a deir sí, nuair a gheitheas mé fear aríst ar chaoi ar bith, a deir sí, caithidh mé fear a fháil, a deir sí, nach, fear da- bh-, u-, fear, a deir sí, nach mbeidh aon fhéasóg air.*